

Riedsútstel

Oerlis	:	8 oktober 2026
Agindapunt	:	5
Status	:	Oordeelsvormend
Program	:	Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie
Eardere behandeling	:	Raadsvergadering d.d. 10 april 2025 (Uitgangspuntennotitie) Byld d.d. 24 september 2026
Ferfolch	:	Beslút d.d. 26 november 2026 of 14 december 2026
Portefúlgehâlder	:	Dhr. K.S. van der Wal
Taheakke	:	1. Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen 2. Riedsútstel 10 april 2025 (incl. Uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid') 3. Raadsinformatiebrief (incl. bijlagen) 8 april 2026 4. Raadsinformatiebrief (incl. bijlagen) 11 augustus 2026 5. Meerjaren onderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035 6. Beregenen van Natuurgras- en hybridevelden 7. Overzicht eenmalige kosten overdracht opstallen
Saaknûmer	:	2026090121115/26ZG048470 (2025102311528/25ZG108941)

Underwerp

Buitensportaccommodatiebeleid

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. Het 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' vast te stellen en hiermee alle voorgaande vastgestelde beleidsregels rondom de buitensport in te trekken.
2. Het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' vast te stellen en de financiële consequenties te vertalen in de meerjarenbegroting.
3. Een structurele bijdrage van € 16.000 in de gemeentebegroting op te nemen voor een jaarlijkse tegemoetkoming voor de stijging van kapitaalslasten voor de gemeentelijke korfbalverenigingen met een eigen accommodatie.
4. Akkoord te gaan met de structurele uitzetting van de begroting (zie tabel onder kopje 'Structurele lasten en baten').
5. Voor het vernieuwen van diverse inrichtingselementen (o.a. ballenvangers en leunhekken) een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 177.386 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
6. Voor de overdracht van de gebouwen een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 349.456 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
7. Voor het afboeken van de boekwaarden van de aan de verenigingen over te dragen opstallen een éénmalige bijdrage van € 1.263.649 beschikbaar te stellen en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
8. Het in de kadernota 2026 – 2029 verwerkte bedrag van € 150.000 voor de buitensport te gebruiken voor de bekostiging van de gevraagde incidentele bijdragen van de besluitpunten 5, 6 en 7.
9. Het buitensportaccommodatiebeleid na 3 jaar te evalueren.
10. De vastgestelde afschrijvingstermijnen voor sportvelden in de nota 'waardering en afschrijvingen vaste activa' te vervangen door de afschrijvingstermijnen zoals die in het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' zijn opgenomen.

11. De verzoeken van VVT en FC Surhústerfean voor een bijdrage in de kosten voor hun nieuwe kleedaccommodatie, via separate raadsvoorstellen en op basis van de huidige 'beleidsregel sport-kleedaccommodaties, af te handelen zodra de verenigingen hun plannen hebben uitgewerkt en een sluitende begroting hebben aangeboden.

Koarte gearfetting

Uw raad wordt voorgesteld het 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' vast te stellen en de daarbij benodigde besluiten te nemen voor de uitvoering hiervan.

Foech ried/kolleezje

De gemeenteraad is het beleidsbepalende orgaan en is tevens bevoegd om investeringsbijdragen beschikbaar te stellen.

Ynlieding en Histoarje

Op 10 april 2025 heeft uw raad aan de hand van de uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid' (zie bijlage 2) gedebatteerd over nieuw beleid en het college input gegeven voor de verdere uitwerking van dit beleid. Hierop volgend is er met de besturen van de buitensportverenigingen overleg gevoerd. De input van uw raad en de verenigingen is (waar nodig en wenselijk) verwerkt in het voorstel voor nieuw 'Buitensportaccommodatiebeleid'. Dit voorstel stond ter besluitvorming voor uw raad geagendeerd op 18 december 2025.

Naar aanleiding van dit voorstel hebben meerdere verenigingen hun zorgen geuit over de uitwerking van het voorgestelde beleid. Daarnaast hebben de korfbalverenigingen verzocht om enkele maanden uitstel van besluitvorming, zodat zij de gevolgen van het nieuwe beleid beter konden inschatten. Uw raad heeft hierop besloten het voorstel van de agenda te halen en het college eerst de gelegenheid te geven om inhoudelijk te reageren op de ontvangen reacties. Op 8 april jl. heeft het college uw raad via een raadsinformatiebrief (zie bijlage 3) inhoudelijk geïnformeerd. Op deze raadsinformatiebrief is er door enkele verenigingsbesturen nogmaals gereageerd. Op deze brieven heeft het college nogmaals gereageerd en via een raadsinformatiebrief is uw raad op de hoogte gebracht (zie bijlage 4).

Te berikken effekt

- Het behouden van goede en toekomstbestendige buitensportaccommodaties voor de inwoners van onze gemeente.
- Duidelijkheid scheppen over 'wie' nu 'waarvoor' verantwoordelijk is binnen het buitensportaccommodatiebeleid.
- Betere financiële sturing. Door de middelen voor het onderhoud en renovaties van de buitensportaccommodaties correct in de begroting op te nemen kan er beter op de uitgaven worden gestuurd. Hierdoor zullen er in de toekomst minder ad-hoc besluiten hoeven te worden genomen.

Arguminten

1.1 Duidelijkheid omtrent buitensportaccommodatiebeleid is gewenst

Het huidige buitensportaccommodatiebeleid is verspreid over diverse notities en voorstellen. In de uitgangspuntennotitie 'toekomstbestendig buitensportaccommodatiebeleid' is aangegeven dat er geen duidelijk omkaderd beleid is en dat de bestaande beleidslijnen niet altijd even duidelijk en consistent zijn.

Met het voorgestelde beleid wordt duidelijkheid gebracht over 'wie' nu 'waarvoor' verantwoordelijk is bij de buitensport.

Voor het nieuwe beleid is gekeken naar een logische en duidelijke verdeling van taken tussen de gemeente en de verenigingen. Voorwaarde hierbij is dat de sportaccommodaties goed en toekomstbestendig moeten worden onderhouden. Het college is van mening dat dit binnen het voorgestelde beleid wordt gewaarborgd.

1.2 Het huidige beleid is op sommige punten onlogisch en dient aangepast te worden

Binnen het huidige beleid zijn er diverse zaken geconstateerd die niet logisch zijn. Zo is het bijvoorbeeld onlogisch dat de gemeente de hoofdvelden wel renoveert, maar trainingsvelden (die ver weg het meest worden gebruikt) niet. Om dergelijke onlogische situaties te corrigeren, zijn in het verleden geregeld ad-hoc besluiten genomen die afwijken van het beleid. Deze afwijkingen hebben geleid tot de indruk van willekeur, hetgeen in de toekomst moet worden voorkomen.

1.3 Klimaatsveranderingen zorgen ervoor dat het onderhoud anders moet worden geregeld

Het onderhoud van de sportvelden is van groot belang voor zowel de levensduur als de veiligheid van de velden. Door de strengere wetgeving omtrent onkruidbestrijding en de effecten van klimaatverandering, wordt het sportveldenonderhoud steeds complexer. Binnen het voorgestelde beleid is ingespeeld op deze veranderingen door onder andere te voorzien in 'beregening op maat'. Door de steeds vaker voorkomende langdurige periodes van hitte en droogte is goede beregening van de sportvelden essentieel (zie bijlage 6). Wanneer te laat wordt beregend, kan al snel schade aan de grasmat ontstaan. Anderzijds kan overmatige beregening eveneens leiden tot nadelige effecten, zoals aantasting van de bodemstructuur. Om dit proces beter te reguleren, wordt voorgesteld te investeren in automatische beregeningsinstallaties.

Naast frequentere periodes van hitte komen er door de veranderende klimaatomstandigheden steeds vaker langere periodes van hevige regenval voor. Het is daarom van groot belang dat de velden beschikken over goed functionerende drainage. Bij toekomstige renovaties van de sportvelden wordt hier rekening mee gehouden. Door als gemeente te voorzien in beregeningsinstallaties en goed functionerende drainage wordt de kwaliteit van de velden verbeterd. Verwacht wordt dat hierdoor de toekomstige onderhoudskosten zullen dalen.

2.1 Het onderhoudsplan van de sportvelden moet worden afgestemd op het nieuwe beleid

Het doorvoeren van nieuw beleid brengt wijzigingen in het sportveldenonderhoud met zich mee. Zo zal de gemeente o.a. de renovaties van de bij- en trainingsvelden en aanschaf van beregeningsinstallaties op zich gaan nemen. In het bijgevoegde 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' (MJOP, zie bijlage 4) is het benodigde onderhoud conform het voorgestelde beleid opgenomen. Uw raad wordt verzocht het MJOP vast te stellen en de financiële consequenties hiervan te verwerken in de begroting. Hiermee worden alle gemeentelijke verantwoordelijkheden voor de buitensport financieel geborgd.

3.1 Zonder subsidie zullen de korfbalverenigingen waarschijnlijk in de financiële problemen raken

In tegenstelling tot voetbal- en tennisverenigingen hebben korfbalverenigingen een kort buitenseizoen en kunnen zij weinig inkomsten uit de omzet van de kantine genereren. Daarnaast hebben korfbalverenigingen hoge huurkosten voor het gebruik van de sporthallen tijdens het binnenseizoen. De diverse korfbalverenigingen hebben aangegeven door de hoge kosten niet te kunnen reserveren voor de toekomstige kosten van het onderhoud en vervanging van de opstallen. De besturen geven aan hierdoor eigenlijk direct in de financiële problemen te komen.

De genoemde zorgen van de korfbalverenigingen lijken plausibel. Om de korfbalverenigingen niet in financiële problemen te brengen wordt daarom voorgesteld om de korfbalverenigingen (die een eigen accommodatie hebben) een jaarlijkse subsidie toe te kennen en deze jaarlijks bij te stellen op basis van het percentage waarmee de gemeentebegroting wordt geïndexeerd. Voorgesteld wordt om de hoogte van deze subsidie te berekenen aan de hand van de te maken kosten voor de vervanging van de opstallen. De totale benodigde bijdrage voor de bekostiging van de subsidie bedraagt circa € 16.000. Uw raad wordt voorgesteld om hiervoor een structurele bijdrage van € 16.000 in de gemeentebegroting op te nemen en deze bijdrage jaarlijks aan te passen op basis van het indexatiecijfer voor de gemeentebegroting.

4.1 Het huidige budgettaire kader is onvoldoende om zowel het huidige als voorgestelde beleid conform uit te kunnen voeren

Het huidige budgettaire kader is onvoldoende om zowel het huidige als voorgestelde beleid uit te kunnen voeren. Om financieel 'in control' te komen en ad hoc besluiten te voorkomen is bijstelling van de begroting nodig. Binnen zowel het doorvoeren van het voorgestelde beleid als het continueren van het huidige beleid is een structurele uitzetting van de gemeentebegroting nodig. Het voorgestelde beleid zal ten opzichte van doorvoering van het huidige beleid op de lange termijn financieel voordeliger zijn (zie paragraaf Financiën).

5.1 Niet alle inrichtingselementen kunnen nog 5 jaar voldoende functioneren

Bij het door uw raad gevoerde meningsvormend debat is de 'Uitgangspuntennotitie toekomstbestendig buitensportaccommodatiebeleid' besproken. Eén van de uitgangspunten uit deze notitie is dat de over te dragen opstallen, waarvoor de vereniging op basis van het huidige beleid nog niet verantwoordelijk is, na overdracht nog minimaal 5 jaar goed moeten kunnen functioneren. Bij de inspectie van de inrichtingselementen (o.a. ballenvangers, leunhekken, lichtmasten) is gebleken dat diverse inrichtingselementen moeten worden vernieuwd om aan de genoemde voorwaarde te kunnen voldoen. De kosten voor de vervanging van de inrichtingselementen worden geschat op € 177.386 (incl. BTW). Voor deze vernieuwing zijn geen middelen in de gemeentebegroting opgenomen. Uw raad wordt verzocht om een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 177.386. Omdat de opstallen na vernieuwing in eigendom komen van de betreffende verenigingen zal dit leiden tot een onttrekking aan de 'algemene reserve'. Een bijdrage in eigendommen van derden kan namelijk niet worden geactiveerd.

6.1 Bepaalde elementen in de kleedaccommodaties kunnen niet meer 5 jaar voldoende functioneren

Zoals bij argument 5.1 al aangegeven is één van de uitgangspunten voor het nieuwe beleid dat de over te dragen opstallen nog minimaal 5 jaar goed moeten kunnen functioneren. Bij de inspectie van de kleedaccommodaties is gebleken dat diverse elementen in de kleedkamers moeten worden vernieuwd om aan deze voorwaarde te kunnen voldoen. Binnen het voorgestelde beleid worden de verenigingen volledig verantwoordelijk voor de bekostiging en vernieuwing van alle opstallen, waaronder de kleedaccommodaties. Op basis van de huidige 'Beleidsregel sport – kleedaccommodaties' komen verenigingen nu nog in aanmerking voor een bijdrage van maximaal 50% voor de nieuwbouw, uitbreiding en/of renovatie van kleedaccommodaties. De overige 50% van de kosten liggen, conform deze beleidsregel, bij de verenigingen zelf. Voorgesteld wordt om een bijdrage van 50%, van de berekende herstelkosten, aan de verenigingen beschikbaar te stellen. De totale gemeentelijke kosten hiervoor komen op € 233.831 (incl. BTW). Voor deze uitgaven zijn in de huidige gemeentebegroting geen middelen opgenomen. Uw raad wordt daarom verzocht een éénmalige bijdrage van € 233.831 beschikbaar te stellen.

De kleedaccommodaties komen in eigendom van de verenigingen. Een bijdrage in eigendommen van derden kan niet worden geactiveerd, derhalve zal dit tot een onttrekking aan de 'algemene reserve' leiden. De bijdragen zullen, na overdracht van het eigendom van de opstallen, worden overgemaakt aan de betreffende verenigingen. De verenigingen kunnen met zelfwerkzaamheid en subsidies meer realiseren dan wanneer de gemeente de werkzaamheden zelf zou laten uitvoeren.

6.2 Voor de overdracht van de opstallen zullen diverse administratieve en juridische kosten moeten worden gemaakt

Om de overdracht van de opstallen juridisch vast te kunnen leggen zullen er diverse kosten moeten worden gemaakt (o.a. notariële kosten en kadastrale kosten). De geschatte kosten voor de juridische afwikkeling van de overdracht zijn berekend op € 65.625 (incl. BTW). In de huidige begroting zijn geen middelen opgenomen voor deze kosten. Uw raad wordt

voorgesteld om een éénmalige bijdrage van maximaal € 65.625 beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de 'algemene reserve'.

6.3 Bij de overdracht van de opstallen moeten er extra kosten worden gemaakt

Op basis van de inspectierapporten zijn er door de verenigingsbesturen nog enkele vragen gesteld en zullen sommige bedragen nog moeten worden aangepast. Daarnaast moeten er voor de doorvoering van het beleid nieuwe opstal- en huurovereenkomsten worden opgesteld. De inhoud van deze overeenkomsten zal worden afgestemd met de verenigingen. Mogelijk komen uit de afstemmingen met de verenigingen onvoorziene zaken naar voren waardoor de gemeente extra kosten moet maken. Om dergelijke kosten te kunnen betalen wordt uw raad verzocht om een éénmalige bijdrage van € 50.000 beschikbaar te stellen voor het maken van onvoorziene kosten en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'. Voor een overzicht van alle éénmalige overdrachtskosten verwijzen wij uw raad naar bijlage 7.

7.1 Diverse opstallen worden aan de betreffende verenigingen overgedragen

Binnen het voorgestelde beleid worden er diverse opstallen (o.a. kleedkamers, ballenvangers, lichtmasten) in eigendom overgedragen aan de betreffende verenigingen. Deze opstallen zijn nu nog eigendom van de gemeente en hebben een bepaalde boekwaarde. Een bijdrage in eigendommen van derden kan echter niet worden geactiveerd en daarom zal de waarde van deze activa in één keer moeten worden afgeschreven. Dit zal leiden tot een onttrekking aan de 'algemene reserve' van € 1.263.649.

8.1 De opgenomen bijdrage in de begroting 2026 is niet meer nodig als het beleid conform wordt vastgesteld

In de begroting 2026 is een bijdrage opgenomen van € 150.000 voor investeringen in de buitensportaccommodaties die moeten worden uitgevoerd, mocht het beleid niet worden aangepast. Wanneer de gemeenteraad het voorgestelde beleid conform vaststelt dan is deze bijdrage niet meer nodig. Deze bijdrage kan dan worden gebruikt als dekking voor de te maken incidentele lasten behorende bij de doorvoering van het voorgestelde beleid.

9.1 Het beleid kan dan bij bepaalde ongewenste gevolgen worden aangepast

De verenigingsbesturen geven aan onzeker te zijn over de toekomstige financiële situatie binnen het nieuwe beleid en zien graag dat het beleid wordt geëvalueerd. Om aan deze wens tegemoet te komen wordt voorgesteld om na 3 jaar het beleid te evalueren. Verwacht wordt dat de periode van 3 jaar voor de verenigingen lang genoeg is om een beeld te krijgen van de uitwerking van het nieuwe beleid.

10.1 De huidige afschrijvingstermijnen zijn niet conform de daadwerkelijke afschrijvingsperiode

Op 23 januari 2020 heeft uw raad de nota 'waardering en afschrijving vaste activa' vastgesteld. De afschrijvingstermijnen benoemd in deze nota sluiten echter niet aan bij de feitelijke gebruiksduur en levenscyclus van de verschillende onderdelen van een sportveld. Bij de opstelling van het meerjarenonderhoudsplan en de financiële doorrekening van het nieuwe beleid is daarom uitgegaan van afschrijvingstermijnen die aansluiten bij de werkelijkheid.

Daarbij is onderscheid gemaakt per onderdeel van de veldopbouw (o.a. de toplaag, drainage en onderbouw) zodat de werkelijke levensduur en vervangingsmomenten accurater worden weergegeven. Met de voorgestelde plannen wordt daarmee afgeweken van de huidige nota 'waardering en afschrijving activa'.

11.1 FC Surhústerfean en Voetbalvereniging Twijzelerheide (VVT) zijn op dit moment bezig met de uitwerking van de plannen voor renovatie / nieuwbouw van de accommodatie

Binnen het voorgestelde beleid komt de 'Beleidsregel sport – kleedaccommodaties' te vervallen. FC Surhústerfean en VVT komen al in aanmerking voor een bijdrage uit deze

huidige regeling. Beide verenigingen zijn al geruime tijd bezig met de planvorming voor nieuwe kleedaccommodaties. Het vervallen van de 'Beleidsregel sport – kleedaccommodaties' heeft buitenproportionele gevolgen voor deze verenigingen. Voorgesteld wordt daarom om de verzoeken van deze beide verenigingen nog af te handelen op basis van het de huidige beleidsregel.

Voetbalvereniging Twijzelerheide (VVT):

Op verzoek van de gemeente zou VVT aansluiten bij de nieuwbouw van het MFC/IKC in Twijzelerheide. Het bestuur van VVT heeft hier toen mee ingestemd en heeft haar plannen vooreerst 'on hold' gezet. Toen geconstateerd is dat er geen MFC zou worden gerealiseerd in het dorp heeft de gemeenteraad op 26 januari 2023 het college meegegeven dat VVT niet de dupe mocht worden van het niet doorgaan van die plannen en dat het college hierover in gesprek moest gaan met de vereniging. De gesprekken die vanaf 26 januari 2023 zijn gevoerd zijn nog niet afgerond.

FC Surhústerfean:

Door de verplaatsing van AVEK heeft de gemeente het verenigingsbestuur gevraagd de bouw van nieuwe kleedboxen op sportpark 'de Ketting' uit te stellen. Door de plannen van een gebiedsontwikkeling was destijds namelijk niet duidelijk of FC Surhústerfean wel op dezelfde locatie zou blijven of dat er elders een nieuw sportpark zou moeten worden gerealiseerd. In het van de agenda gehaalde raadsvoorstel van 28 november 2024 werd door het college voorgesteld om aan FC Surhústerfean éénmalig € 500.000 beschikbaar te stellen als bijdrage voor een nieuwe kleedaccommodatie op de locatie van een nieuw te ontwikkelen sportpark aan de Vierhuisterweg. Nu de gebiedsontwikkeling niet zal gaan plaatsvinden richt het verenigingsbestuur zich weer op haar oorspronkelijke plannen. De gesprekken over de ontwikkelingen op sportpark 'de Ketting' zijn nog gaande.

Alternativen

Een alternatief is om het huidige beleid te handhaven. De huidige begroting moet dan worden aangepast op de daadwerkelijk te maken kosten volgens het huidige beleid. Dit zal leiden tot een uitzetting van de begroting (zie kopje financiën). Het huidige beleid heeft echter dusdanige nadelen dat wij dit nadrukkelijk afraden.

Kanttekenings/risiko's

Mogelijk brengt het nieuwe beleid ongewenste negatieve effecten met zich mee en moet het nieuwe beleid ook worden aangepast

Het aanpassen van het buitensportaccommodatiebeleid zal voor zowel de gemeente als de verenigingen veranderingen met zich meebrengen. Wat de wijzigingen van het beleid precies gaan betekenen voor de verenigingen is niet exact in te schatten. Daarom wordt voorgesteld om het nieuwe beleid na 3 jaar te evalueren.

Mocht blijken dat het nieuwe beleid dusdanige negatieve effecten met zich mee brengt en mogelijke aanpassing van het nieuwe beleid nodig is, dan zal het gemeentebestuur hierover worden geadviseerd. Verwacht wordt echter dat het voorgestelde beleid, over het algemeen, een positieve uitwerking heeft en meer duidelijkheid zal geven voor zowel de verenigingen als de gemeente. Daarnaast blijkt uit de ervaringen van andere (en mede aangrenzende) gemeenten dat verenigingen, die zelf al de accommodaties in eigendom hebben, een prima exploitatie kunnen draaien en geen financiële problemen hebben.

1. Er wordt geen rekening gehouden met extra voorzieningen voor verenigingen die sporten op een hoger niveau

Binnen het voorgestelde buitensportaccommodatiebeleid wordt rekening gehouden met de normen en de capaciteitsberekeningen van de betreffende sportbonden. Voor het realiseren van de benodigde capaciteit zet de gemeente primair in op natuurgrasvelden. Indien de

beschikbare ruimte hiervoor ontoereikend blijkt, kan worden gekozen voor een alternatieve veldconstructie, zoals hybride of kunstgras.

Het bestuur van Harkemase Boys geeft aan dat zij graag een kunstgrasveld wil behouden. Harkemase Boys speelt 3^e divisie en is daarmee qua niveau (na SC Heerenveen en Cambuur) de derde vereniging van Friesland. Het verenigingsbestuur geeft aan dat veel van de tegenstanders in de 3^e divisie spelen op kunstgras. De vereniging wil daarom graag blijven trainen op kunstgras om zich voor te bereiden op wedstrijden op deze ondergrond.

Geadviseerd wordt om als gemeente de vereniging hierin niet te blijven faciliteren. Op sportpark 'de Bosk' zijn voldoende grasvelden om aan de bespelingscapaciteit van de vereniging te kunnen voldoen. Verwacht wordt dat het kunstgrasveld in Harkema de komende 4 tot 6 jaar nog niet aan vervanging toe is.

Op basis van de vastgestelde sportnota 'de krêft fan sport' richt de gemeente zich voornamelijk op de breedtesport voor alle leeftijden. Het behouden van een kunstgrasveld, uitsluitend om een prestatief voordeel te behalen, valt hier niet onder. De totale jaarlijkse kosten voor het behoud van een kunstgrasveld (onderhoud, afschrijving en vervanging top laag eens per 10 jaar) bedragen ongeveer € 50.000.

Mocht Harkemase Boys (of een andere vereniging) zelf een kunstgrasveld willen aanleggen/behouden dan zou hieraan kunnen worden meegewerkt. Voorgesteld wordt dat het eigendom (incl. bekostiging en onderhoud) van het veld dan wel bij de betreffende vereniging komt te liggen. Overigens speelt dit pas wanneer de huidige toplagen van de kunstgrasvelden worden afgekeurd. Op afgekeurde kunstgrasvelden mogen geen wedstrijden meer worden gespeeld. Voor trainingen mogen de velden dan nog wel worden gebruikt. Dit is dan echter wel op eigen risico van de betreffende vereniging. Bij blessures van het gebruik van een voor wedstrijden afgekeurd veld kan de gemeente dan niet aansprakelijk worden gesteld.

2. Mogelijk vallen de kosten hoger uit dan in het MJOP opgenomen

In het MJOP is rekening gehouden met het huidige kostenpeil. Er is altijd een mogelijkheid dat de prijzen door bepaalde ontwikkelingen significant gaan stijgen. Op dit moment zijn er echter geen aanwijzingen / ontwikkelingen waardoor dit kan worden verwacht. Om in control te blijven zal het MJOP om de 3 jaar worden aangepast aan de daadwerkelijke situatie. Eventuele prijsontwikkelingen worden daarbij meegenomen, zodat het plan actueel en realistisch blijft.

Daarnaast is in het MJOP rekening gehouden met bedragen inclusief BTW. Op basis van de 'Specifieke uitkeringsregeling sport' (SPUK-Sport) kon de gemeente t/m 2026 maximaal 18% van de totale kosten op 'sport' gecompenseerd krijgen. Het ministerie van VWS heeft in juli aangekondigd dat deze regeling wordt verlengd en de gemeenten tot en met 2029 gecompenseerd worden voor het btw-verlies op sportuitgaven.

Dit betekent dat de kosten lager uitvallen. In het najaar worden de gemeenten verder op de hoogte gebracht vanuit het ministerie van VWS.

3. Mogelijk zullen de vervangingskosten van de inrichtingselementen hoger uitvallen

Bij de berekening van vervangingskosten van de inrichtingselementen is rekening gehouden met het huidige prijspeil. Er is altijd een mogelijkheid dat deze kosten bij de aanbesteding hoger uit zullen vallen. Echter net als bij het MJOP is bij de berekening van deze kosten rekening gehouden met bedragen inclusief BTW. Zoals bij kanttekening 3 aangegeven worden op basis van de 'Specifieke uitkeringsregeling sport' (SPUK-Sport) de kosten op 'sport' gedeeltelijk gecompenseerd. Dit betekent dat de kosten dus lager uitvallen. In het najaar zal over de manier van én de hoogte van deze compensatie meer duidelijk worden gemaakt door het ministerie van VWS.

4. Enkele verenigingsbesturen vinden de bijdrage voor de overdracht van de kleedkamers te laag

Bij de inspectie van de kleedaccommodaties is gebleken dat diverse onderdelen in de kleedkamers nog moeten worden vernieuwd. Diverse verenigingsbesturen hebben aangegeven de genoemde bedragen te laag vinden. De inspecties van de kleedkamers zijn echter uitgevoerd door een onafhankelijke adviseur die de herstelbedragen marktconform heeft berekend. Over enkele punten uit de inspectierapporten zal, bij doorvoering van het voorgestelde beleid, nog nader overleg moeten worden gevoerd. Voor onvoorziene situaties wordt uw raad geadviseerd een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 50.000.

5. Voor de afhandeling van de verzoeken van VVT en FC Surhústerfean zijn geen middelen in de begroting opgenomen

Voor de afhandeling van de verzoeken van FC Surhústerfean en VVT zijn binnen de huidige gemeentebegroting geen middelen opgenomen. Mocht uw raad akkoord gaan met dit voorstel dan zal, wanneer de verenigingen de plannen geconcretiseerd hebben, een voorstel op route worden gebracht.

Finânsjes

Het nieuwe beleidsplan voor buitensport is opgesteld op basis van de uitgangspuntennotitie 'toekomstig buitensportaccommodatiebeleid'. Met het nieuwe beleid wordt een uniforme lijn geformuleerd. Aan de hand van de voorgelegde financiële input is het nieuwe beleidsplan doorgerekend.

(+= nadeel, -/= voordeel)					
Nieuw buitensportaccommodatiebeleid	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	137.806	173.044	209.768	248.235	311.690
Onderhoudskosten	446.125	446.125	398.935	398.935	368.685
Overige kosten	43.222	29.533	29.533	29.533	29.533
Overige overdrachten	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Structurele lasten nieuw beleidsplan	643.153	664.702	654.236	692.703	725.908
Huuropbrengsten	0	0	0	0	0
Overige baten nieuw beleidsplan	-25.194	-24.243	-24.243	-24.243	-24.243
Saldo nieuw buitensportaccommodatiebeleid	617.959	640.459	629.993	668.460	701.665

Tijdens de informatiecarroussel van donderdag 3 april jl. is aangegeven dat de financiële consequenties tussen het voorgestelde buitensportaccommodatiebeleid en de huidige begrote middelen eigenlijk niet te geven is. Dit omdat in de huidige begroting geen rekening gehouden is met de extreme prijsstijgingen (bijv. kosten kunstgras), bepaalde investeringen als éénmalige kosten zijn opgenomen en voor bepaalde vervangingen geen middelen zijn gereserveerd. Om toch een beeld te geven is op basis van kengetallen een doorrekening gemaakt van de werkelijke kosten (incl. BTW) en afgezet tegen het nieuwe beleidsplan.

Werkelijke kosten obv kengetal 2025 tov nieuw beleidsplan 2026					
Duiding lastenontwikkeling (incl. BTW)	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	459.121	459.121	459.121	459.121	459.121
Onderhoudskosten	428.340	428.340	428.340	428.340	428.340
Overige kosten	0	0	0	0	0
Totaal kosten huidige situatie obv berekende kengetallen 2025	887.461	887.461	887.461	887.461	887.461
Structurele lasten nieuw beleidsplan 2026	643.153	664.702	654.236	692.703	725.908
Verschil kengetal 2025 en nieuw beleidsplan	244.308	222.759	233.226	194.759	161.553

Als het voorliggende beleidsplan met de eerder berekende werkelijke kosten (kengetal) wordt beschouwd zien we dat het beleidsplan passend is binnen de berekening van de werkelijke kosten. Het beleidsplan zorgt voor een dalende reeks van de werkelijke kosten. Dit is te danken aan investeringen in beregeningsinstallaties en onderhoud van de velden door een uitname uit de algemene reserve. Het uniform maken van beleid maakt dat versnippering in de huidige situatie teniet wordt gedaan.

Structurele lasten & baten

Het nieuwe beleidsplan bevat structurele en incidentele lasten inclusief BTW en worden hieronder nader belicht en vervolgens afgezet tegen de huidige raming in de begroting.

(+= nadeel, -/= voordeel)					
Nieuw buitensportaccomodatiebeleid	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	137.806	173.044	209.768	248.235	311.690
Onderhoudskosten	446.125	446.125	398.935	398.935	368.685
Overige kosten	43.222	29.533	29.533	29.533	29.533
Overige overdrachten	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Structurele lasten nieuw beleidsplan	643.153	664.702	654.236	692.703	725.908
Overige baten nieuw beleidsplan	-25.194	-24.243	-24.243	-24.243	-24.243
Saldo nieuw buitensportaccomodatiebeleid	617.959	640.459	629.993	668.460	701.665
Huidige lastenraming in begroting (na correctie boekwaarden)	656.311	652.531	647.711	643.933	643.154
Huidige batenraming in begroting	-86.977	-86.977	-86.977	-86.977	-86.977
Saldo huidige begroting	569.334	565.554	560.734	556.956	556.177
Afwijking structureel door nieuw beleid (begrotingssaldo)	48.625	74.905	69.259	111.504	145.488

Aanpassing kapitaallasten

De kapitaallasten wijzigen in het nieuwe beleid door geplande renovaties van velden inclusief beregening en doelen. Daarbij is gerekend met de aangeleverde afschrijvingstermijnen in het beleidsplan.

Afschrijvings-/renovatie-, vervangingstermijnen sportvelden in jaren:

Onderdeel	Natuurgrasveld	Hybrideveld	Kunstgrasveld voetbal	Kunstgrasveld korfbal
Toplaag	15	20	10	15
Onderbouw en overig	30	40	30	30
Doelen	15	15	15	n.v.t
Beregeningsinstallaties	25	25	25	n.v.t

In het nieuwe beleidsplan worden bovenstaande afschrijvingstermijnen aangehouden die afwijken van de eerder vastgestelde nota 'waardering en afschrijving vaste activa'. In de nota 'waardering en afschrijvingen vaste activa' worden kunstgrasvelden in 10 jaar en sportterreinen in 20 jaar afgeschreven. Het afwijken van beleidskaders vraagt om een besluit.

Bij de overdracht van opstal richting de verenigingen vervallen de structurele kapitaallasten uit de gemeentelijke begroting. Het afboeken van de boekwaarden zijn incidentele kosten voor 2026 die direct genomen moeten worden.

Onderhoudskosten

De raming voor structurele onderhoudskosten is in het beleidsplan ook geactualiseerd en heeft vooral betrekking op het onderhoud van de velden.

Velden onderhouden en beregening in eigen beheer houden komt de speelbaarheid ten goede.

Overige kosten

De post verzekeringen wordt bijgesteld omdat door overdracht van de opstallen de verenigingen dit nu zelf gaan betalen.

Overige Overdrachten

Om de korfbalverenigingen niet in financiële problemen te brengen wordt voorgesteld om de korfbalverenigingen (die een eigen accommodatie hebben) een jaarlijkse tegemoetkoming toe te kennen. De totale benodigde structurele bijdrage voor de bekostiging van de tegemoetkoming bedraagt € 16.000. Voorgesteld wordt om deze bijdrage jaarlijks bij te stellen op basis van het percentage waarmee de gemeentebegroting wordt geïndexeerd.

Geen huuropbrengsten

In het beleidsplan zijn de huidige baten herzien en wordt voorgesteld om geen huuropbrengsten aan verenigingen te vragen. Door het wegvallen van deze huuropbrengsten loopt de gemeente geraamde inkomsten mis van rond € 62.000 euro op jaarbasis.

Bevinding

De gemeente heeft binnen de huidige begroting geen rekening gehouden met bepaalde kosten, waar ze op basis van het huidige beleid wel verantwoordelijk voor is. Het gaat hier onder andere om vervanging van lichtmasten op de trainingsvelden, vervanging ballenvangers en vervanging leunhekken rondom de velden. Daarnaast kloppen de afschrijvingstermijnen en bedragen voor de vervanging van de kunstgrasvelden niet en zijn de renovaties van de hoofdvelden, waar de gemeente dus wel verantwoordelijk voor is, niet allemaal opgenomen in de begroting. Bij voortzetting van het huidige ongewijzigde beleid zal bijramen voor buitensportaccommodaties ten opzichte van de huidige begroting noodzakelijk zijn.

Aan de hand van bovengenoemde toelichting en opgestelde doorrekening van het beleidsplan constateren we dat het nieuwe beleidsplan niet passend is binnen het huidige budgettaire kader. Om het beleidsplan op te nemen in de begroting is bijramen noodzakelijk. Hieronder cijfermatig de presentatie van het nadelig saldo.

(+= nadeel, -/= voordeel)					
	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Afwijking structureel door nieuw beleid (begrotingssaldo)</i>	48.625	74.905	69.259	111.504	145.488

Incidentele lasten

Hieronder gaan we in op de incidentele ontwikkeling die onderdeel is van het beleidsplan.

Incidenteel					
Nieuw buitensportaccommodatiebeleid	2026	2027	2028	2029	2030
Afboeken boekwaarde	1.263.649				
Eenmalige onderhoudskosten opstallen	177.386				
Eenmalige bijdrage gebouwen (verenigingen)	349.456				
Totaal incidenteel	1.790.491				
Buitensport - voetbal en korfbal c.a. (kadernota 2026)	-150.000				
Saldo	1.640.491				
Dekking vanuit de algemene reserve	1.640.491				

Afboeken boekwaarden

Bij de overdracht van de opstallen richting de verenigingen vervallen de bijbehorende kapitaallasten uit de gemeentelijke begroting. Het afboeken van de boekwaarde hiervan bedraagt éénmalig € 1.184.219.

Daarnaast zijn er nog verzamelkapitaallasten die niet aan een locatie te herleiden zijn. Hiervan wordt voorgesteld om, voor betere beheersing, deze ook af te boeken voor € 79.430. Het afboeken van beide boekwaarden van in totaal € 1.263.649 zijn incidentele kosten die ten laste van de 'algemene reserve' worden gebracht.

Eenmalige kosten

In het raadvoorstel zijn verder incidentele kosten voor jaarschijf 2026 vermeld. Het gaat dan om eenmalige onderhoudskosten voor het vernieuwen van diverse inrichtingselementen opstallen en een eenmalige bijdrage om de overdracht van gebouwen beschikbaar te stellen waarbij ook rekening is gehouden met onvoorziene situaties.

Eenmalige opbrengsten

Door Europese wetgeving kan de gemeente vanaf 2019 de BTW op sport niet meer compenseren. Vanuit het Rijk is ter compensatie van deze kostenverhoging de Spuk-sportregeling ingesteld. Vanuit deze regeling ontvangen gemeenten een bijdrage van maximaal 18% van de totale kosten. Het ministerie van VWS heeft in juli aangekondigd dat deze regeling wordt verlengd en de gemeenten tot en met 2029 gecompenseerd worden voor het btw-verlies op sportuitgaven. Dit betekent dat de kosten lager uitvallen. In het najaar worden de gemeenten verder op de hoogte gebracht vanuit het ministerie van VWS.

Bevinding

De totale incidentele lasten komen voor het jaar 2026 uit op € 1.790.491. Bij het vaststellen van dit nieuwe beleidsplan vervalt de besteding van de bij de begroting 2026 beschikbaar

gekomen gelden voor buitensportaccommodaties. Het gaat dan om € 150.000 die niet aanvullend op het nieuwe beleid hoeft te worden uitgegeven. Per saldo wordt incidentele dekking gevraagd van € 1.640.491 uit de algemene reserve.

Conclusie op basis van financiële doorrekening¹.

Bij het opstellen van de begroting 2026 zijn uitgangspunten vastgesteld. Eén van de uitgangspunten hierbij was; 'nieuw' voor 'oud'. Dit houdt in dat eventueel nieuw beleid oud beleid, binnen de geaccordeerde financiële kaders, moet vervangen. Voor het beleid rondom de buitensportaccommodaties is echter geconstateerd dat zowel voortzetting van het huidige beleid als doorvoering van het nieuwe beleid een uitzetting van de begroting tot gevolg heeft. Voortzetting van het huidige beleid leidt tot een grotere uitzetting van de begroting dan doorvoering van het voorgestelde nieuwe beleid. Om aan het uitgangspunt 'nieuw' voor 'oud' binnen de huidige financiële kaders te kunnen voldoen zou er een bezuiniging moeten worden doorgevoerd. Als college stellen wij uw raad echter voor om geen bezuiniging door te voeren op de 'buitensport'. Het op dit moment doorvoeren van bezuinigingen (omdat niet voldoende was begroot) zal op grote weerstand stuiten en is richting de verenigingen niet te verantwoorden.

De reden voor nieuw beleid is om een éénduidig, duidelijk en eerlijk beleid te krijgen inclusief een juiste vertaling hiervan in de begroting. Als college zijn wij van mening dat wij met het voorliggende voorstel hieraan zullen voldoen. Geadviseerd wordt daarom het nieuwe beleid vast te stellen en akkoord te gaan met de structurele uitzetting van de gemeentebegroting.

Naast de structurele dekking is incidentele dekking benodigd. De incidentele dekking heeft een directe relatie met de structurele lasten en zijn niet afzonderlijk te beschouwen. Het voorstel is om de geraamde incidentele lasten te dekken uit de algemene reserve.

Kommunikaasje

De betreffende buitensportverenigingen zijn diverse malen op de hoogte gesteld van het proces om te komen tot nieuw 'buitensportaccommodatiebeleid'.

De verenigingsbesturen zijn op de hoogte gebracht van het voorliggende voorstel en hierbij is aangegeven wat het voorstel voor de betreffende vereniging gaat betekenen. Over uw besluit zullen de verenigingen opnieuw worden geïnformeerd.

Yntegraliteit

Het advies is integraal afgestemd met de teams grondzaken en financiën.

Gearwurking

Niet van toepassing.

¹ Bij de verwerking van de gevolgen van het voorgestelde beleid in de begroting zal er, gezien de aanzienlijke doorlooptijd van dit voorstel, op punten een actualiseringslag van de bedragen nodig zijn. Denk bijvoorbeeld aan actualisatie van de boekwaarden

Ried : 8 oktober 2026
Punt : 5
Side : 13

Ferfolchtrajekt

Mocht uw raad conform besluiten dan zullen opstal- en huurovereenkomsten worden opgesteld en aan de verenigingen worden voorgelegd. Waar nodig en wenselijk zal er met de verenigingen in overleg worden getreden. Uw raad zal op de hoogte worden gesteld van het vervolg van het proces.

Buitenpost, 8 september 2026

het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. J.D. de Vries

Konseptriedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 8 september 2026, punt nr.: ;

Beslút:

1. Het 'Buitensportaccommodatiebeleid gemeente Achtkarspelen' vast te stellen en hiermee alle voorgaande vastgestelde beleidsregels rondom de buitensport in te trekken.
2. Het 'Meerjaren onderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' vast te stellen en de financiële consequenties te vertalen in de meerjarenbegroting.
3. Een structurele bijdrage van € 16.000 in de gemeentebegroting op te nemen voor een jaarlijkse tegemoetkoming voor de stijging van kapitaalslasten voor de gemeentelijke korfbalverenigingen met een eigen accommodatie.
4. Akkoord te gaan met de structurele uitzetting van de begroting.
5. Voor het vernieuwen van diverse inrichtingselementen (o.a. ballenvangers en leunhekken) een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 177.386 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
6. Voor de overdracht van de gebouwen een éénmalige bijdrage beschikbaar te stellen van € 349.456 en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
7. Voor het afboeken van de boekwaarden van de aan de verenigingen over te dragen opstallen een éénmalige bijdrage van € 1.263.649 beschikbaar te stellen en deze ten laste te laten komen van de 'algemene reserve'.
8. Het in de kadernota 2026 – 2029 verwerkte bedrag van € 150.000 voor de buitensport te gebruiken voor de bekostiging van de gevraagde incidentele bijdragen van de besluitpunten 5, 6 en 7.
9. Het buitensportaccommodatiebeleid na 3 jaar te evalueren.
10. De vastgestelde afschrijvingstermijnen voor sportvelden in de nota 'waardering en afschrijvingen vaste activa' te vervangen door de afschrijvingstermijnen zoals die in het 'Meerjarenonderhoudsplan sportvelden gemeente Achtkarspelen 2026-2035' zijn opgenomen.
11. De verzoeken van VVT en FC Surhústerfean voor een bijdrage in de kosten voor hun nieuwe kleedaccommodatie, via separate raadsvoorstellen en op basis van de huidige 'beleidsregel sport-kleedaccommodaties, af te handelen zodra de verenigingen hun plannen hebben uitgewerkt en een sluitende begroting hebben aangeboden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 26 november 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries